

ТАҚРИЗИ РОҲБАРИ ИЛМӢ

ба диссертатсияи Саидализода У.Р. дар мавзуи «Хусусиятҳои ташкилӣ-педагогии ташаккули майлу рағбати наврасони душвортарбия ба варзиш ва тарбияи ҷисмонӣ (дар мисоли бозӣҳои варзишии миллӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. - Педагогика (5.3.1. - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ)) пешниҳод шудааст.

Дар шароити муосири рушди ҷомеа ва низоми маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаи тарбияи насли наврас, махсусан пешгирӣ ва ислоҳи рафтори наврасони душвортарбия, яке аз самтҳои муҳим ва афзалиятноки сиёсати давлатӣ ва таҳқиқоти илмӣ ба ҳисоб меравад. Тағйироти иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии ҷомеа, таъсири фазоӣ иттилоотӣ, коҳиши имкониятҳои тарбиявии баъзе ниҳодҳои иҷтимоӣ ва зиёд гардидани омилҳои хавфноки муҳити иҷтимоӣ зарурати ҷустуҷӯи роҳҳои нави илмӣ ва амалии баланд бардоштани самаранокии корҳои тарбиявиро ба миён овардааст.

Дар ин замина, интиҳоби мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии Саидализода У. Р. саривақтӣ, муҳим ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок мебошад. Муаллиф масъалаи истифодаи имкониятҳои тарбиявии бозӣҳои варзишии миллӣ ва воситаҳои тарбияи ҷисмониро дар ташаккули майлу рағбати наврасони душвортарбия ба варзиш ва тарзи ҳаёти солим мавриди омӯзиши амиқ қарор додааст. Аҳамияти таҳқиқот аз он иборат аст, ки он ба ҳалли яке аз масъалаҳои мубрами педагогикаи муосир - ҷалби наврасони душвортарбия ба фаъолияти иҷтимоии мусбат, рушди сифатҳои ахлоқию иродавӣ ва пешгирии душвортарбиягӣ равона шудааст.

Таҳлили муҳтавои диссертатсия нишон медиҳад, ки муаллиф доираи васеи адабиёти илмӣ ватанӣ ва хориҷиро омӯхта, масъалаи таҳқиқшавандаро аз нуқтаи назари педагогӣ, психологӣ ва иҷтимоӣ баррасӣ намудааст. Дар рисола корҳои олимони ватанӣ ва хориҷӣ вобаста ба масъалаҳои тарбия, иҷтимоишавӣ, пешгирии душвортарбиягӣ, тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш ба таври муфассал таҳлил гардидаанд. Муаллиф тавонистааст дараҷаи таҳқиқи масъала, ихтилофҳои назариявӣ ва мушкилоти амалии мавҷударо муайян намуда, заминаҳои илмӣ таҳқиқоти ҳудро асоснок намояд.

Ҷиҳати мусбати рисола дар он зоҳир мегардад, ки муаллиф на танҳо ба омӯзиши назариявии масъала қаноат накарда, балки таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоиширо низ дар муассисаҳои таълимӣ ва мактаб-интернатҳо анҷом додааст. Дар раванди таҳқиқот сатҳи омодагии ҷисмонӣ, хусусиятҳои психологӣ, майлу рағбат ба варзиш ва муносибати онҳо ба бозӣҳои варзишии

миллӣ мавриди омӯзиш қарор дода шудааст. Натиҷаҳои бадастомада бо истифода аз усулҳои муосири таҳлил ва коркарди омӯӣ ҷамъбаст гардидаанд, ки ба эътимоднокии ҳулосаҳои илмӣ мусоидат менамоянд.

Навгони илмӣ таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки бори аввал хусусиятҳои ташкилӣ-педагогии ташаккули майлу рағбати наврасони душвортарбия ба варзиш ва тарбияи ҷисмонӣ дар раванди таълим бо истифода аз бозҳои варзишии миллӣ ба таври маҷмуавӣ таҳқиқ шудаанд. Муаллиф сабабҳои иҷтимоӣ-педагогӣ ва психологӣ вобаста ба пайдоиши душвортарбиягиро муайян намуда, низоми машғулиятҳои тарбияи ҷисмониро бо истифода аз бозҳои миллӣ таҳия ва дар амал санҷидааст. Инчунин, шароитҳои педагогии самаранокӣ истифодаи бозҳои варзишии миллӣ дар корҳои тарбиявӣ- ислоҳӣ асоснок гардидаанд.

Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот дар ғанӣ гардонидани назарияи педагогика ва методикаи тарбияи ҷисмонӣ бо донишҳои нав оид ба ташкили корҳои тарбиявӣ бо наврасони душвортарбия ифода меёбад. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар рушди минбаъдаи таҳқиқоти илмӣ дар самти педагогикаи тарбиявӣ ва психологияи синнусолӣ ҳамчун заминаи илмӣ хизмат намоянд.

Аҳамияти амалии рисола низ назаррас буда, тавсияҳо, барномаҳо ва пешниҳодҳои таҳиянамудаи муаллиф метавонанд дар фаъолияти омӯзгорони тарбияи ҷисмонӣ, роҳбарони синфҳо, педагог-психологон, кормандони муассисаҳои таълимӣ барои бачагони душвортарбия истифода шаванд. Татбиқи натиҷаҳои таҳқиқот барои баланд бардоштани самаранокӣ корҳои тарбиявӣ, пешгирии ҳуқуқвайронкунӣ ва рушди фарҳанги тарзи ҳаёти солим мусоидат хоҳад намуд.

Муаллифи диссертатсия дар ҷараёни иҷрои таҳқиқот мустақилияти илмӣ, малакаи кор бо адабиёти илмӣ, қобилияти таҳлил ва ҷамъбасти маълумот, инчунин маҳорати ташкил ва гузаронидани таҳқиқоти таҷрибавиро нишон додааст. Натиҷаҳои таҳқиқот дар мақолаҳои илмӣ, конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ мавриди муҳокима қарор гирифта, қисми асосии онҳо дар нашрияҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъъ расидаанд.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Саидализода Умедҷон Рамазон таҳқиқоти мустақили илмӣ анҷомёфта буда, ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Муаллиф масъалаи муҳими илмӣ-педагогиро ҳал намуда, натиҷаҳои дорои аҳамияти назариявӣ - амалӣ ба даст овардааст.

Бо назардошти аҳамияти илмӣ, навгонӣ, асоснокии назариявӣ, арзиши амалӣ ва сатҳи иҷроиши таҳқиқот, чунин мешуморам, ки диссертатсияи Саидализода У.Р. дар мавзӯи «Хусусиятҳои ташкилӣ-педагогии ташаккули майлу рағбати наврасони душвортарбия ба варзиш ва тарбияи ҷисмонӣ (дар мисоли бозиҳои варзишии миллӣ)» ба талаботи муқарраргардидаи диссертатсияҳои номзадӣ ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3. - Педагогика (5.3.1. - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ)) мебошад.

Роҳбари илмӣ, номзоди илмҳои педагогӣ,
дотсенти кафедраи «Психологияи умумӣ ва
педагогӣ»-и ДДОТ ба номи С.Айнӣ

М.Солехзода

Имзои М.Солехзодаро тасдиқ менамоям
Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
ДДОТ ба номи С.Айнӣ

С.Қодирзода